

SAOPŠTENJE 87/2023

Datum objave:
29.06.2023.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Maj 2023. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-maj 2023. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 1 755,9 miliona eura, što ukazuje na rast od 12,2% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 315,7 miliona eura, a **uvoz** 1 440,2 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 6,1%, a uvoz veći za 17,2%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 21,9% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 27,4%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 171,1 miliona eura (koje čine: Električna energija – 162,8 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 339,6 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 123,5 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (81,3 mil. eura), Bosna i Hercegovina (47,8 mil. eura) i Slovenija (46,6 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (248,7 mil. eura), Kina (167,3 mil. eura) i Njemačka (134,3 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

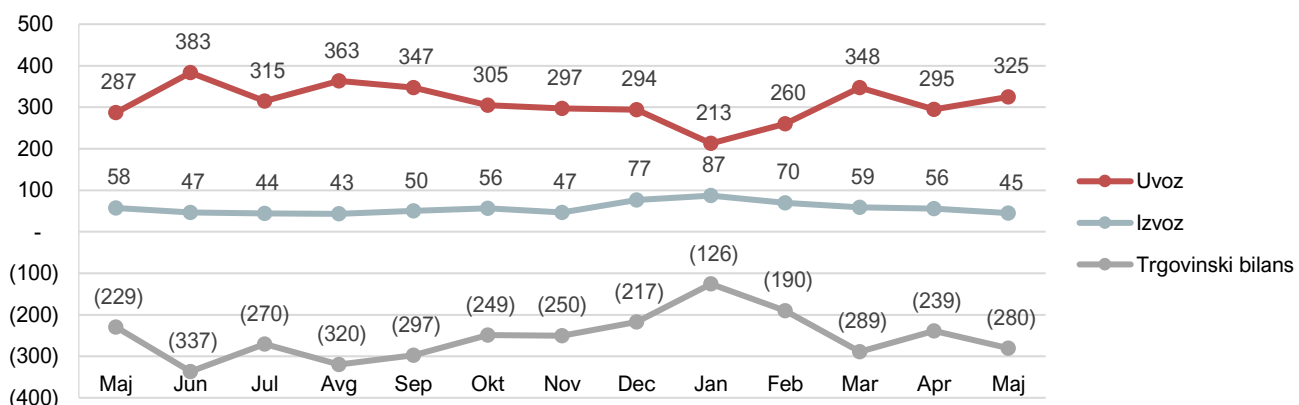

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2022				
Januar	145 506	64 343	209 849	-81 163
Februar	218 908	64 548	283 456	-154 360
Mart	285 317	70 138	355 454	-215 179
April	291 753	79 595	371 348	-212 157
Maj	287 008	57 558	344 566	-229 450
Jun	383 275	46 530	429 805	-336 745
Jul	314 955	44 319	359 274	-270 637
Avgust	363 324	43 163	406 487	-320 161
Septembar	347 389	50 109	397 498	-297 280
Oktoabar	305 066	56 381	361 447	-248 685
Novembar	297 456	46 839	344 295	-250 617
Decembar	293 881	76 729	370 610	-217 152
2023				
Januar	212 836	87 008	299 845	-125 828
Februar	259 866	69 739	329 605	-190 126
Mart	347 626	58 525	406 152	-289 101
April	294 837	55 791	350 628	-239 046
Maj	325 041	44 594	369 635	-280 447

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Maj 2022		Jan-Maj 2023		Jan-Maj 2022		Jan-Maj 2023		Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	1 228 491	100,0	1 440 207	100,0	336 182	100,0	315 657	-892 309	-1 124 549
Evropa	79,5	976 102	80,1	1 152 949	93,4	313 980	92,1	290 590	-662 122	-862 359
EU-27	43,4	532 792	45,1	648 935	28,2	94 715	40,2	126 860	-438 077	-522 075
CEFTA ²	25,7	315 794	25,9	372 564	36,2	121 579	46,2	145 938	-194 216	-226 627
Afrika	0,5	6 522	0,3	4 675	0,5	1 726	0,6	1 906	-4 796	-2 769
Azija	15,6	192 146	17,2	247 881	5,7	19 047	6,4	20 123	-173 099	-227 759
Amerika	4,3	53 406	2,4	34 019	0,4	1 349	0,9	2 966	-52 058	-31 053
Okeanija	0,0	315	0,0	683	0,0	80	0,0	73	-234	-609
SAD	0,9	10 824	0,8	11 269	0,4	1 267	0,9	2 856	-9 558	-8 412
Kina	9,5	117 017	11,6	167 314	3,2	10 694	0,5	1 448	-106 323	-165 866
Rusija	0,3	4 041	0,3	4 735	0,1	263	0,0	118	-3 778	-4 617
Švajcarska	3,3	40 784	1,6	23 497	24,2	81 330	4,5	14 293	40 547	-9 203
Japan	0,7	8 532	0,7	10 244	0,0	118	0,0	59	-8 414	-10 184
Turska	5,3	65 610	5,8	82 834	3,1	10 349	0,5	1 639	-55 261	-81 195
Brazil	0,6	7 796	0,5	7 134	0,0	8	0,0	0	-7 789	-7 134
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,8	9 512	0,9	13 156	0,9	2 946	0,1	441	-6 566	-12 716

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023
SVIJET	1 228 491	1 440 207	336 182	315 657	-892 309	-1 124 549
EU-27⁴	532 792	648 935	94 715	126 860	-438 077	-522 075
Austrija	12 181	16 157	904	657	-11 277	-15 500
Belgija	9 194	7 351	323	288	-8 871	-7 063
Bugarska	8 729	8 587	656	442	-8 073	-8 145
Češka	13 409	16 638	13 321	26 819	-88	10 181
Danska	5 781	5 110	6 154	4 870	373	-240
Estonija	274	1 120	266	4	-8	-1 116
Finska	1 789	4 044	8	0	-1 781	-4 044
Francuska	26 975	34 086	324	499	-26 650	-33 587
Grčka	86 633	85 986	239	270	-86 394	-85 715
Holandija	21 480	26 270	727	1 126	-20 752	-25 144
Irska	3 183	3 491	4	1	-3 179	-3 490
Italija	73 816	94 667	8 314	10 907	-65 502	-83 760
Kipar	489	204	7	32	-482	-172
Letonija	572	947	0	2	-572	-945
Litvanija	408	1 766	4	1 760	-404	-6
Luksemburg	401	368	15 106	12 773	14 705	12 404
Mađarska	10 422	12 006	5 353	4 071	-5 069	-7 936
Malta	6	38	292	122	286	84
Njemačka	96 706	134 257	9 260	4 145	-87 445	-130 112
Poljska	21 593	30 557	6 792	5 954	-14 800	-24 603
Portugalija	1 953	2 953	5	39	-1 948	-2 915
Hrvatska	65 957	80 503	1 918	2 195	-64 039	-78 308
Rumunija	14 959	15 439	287	142	-14 672	-15 296
Slovačka	3 402	5 307	29	44	-3 374	-5 263
Slovenija	23 566	19 872	21 795	46 633	-1 771	26 761
Španija	21 011	29 802	1 819	2 094	-19 192	-27 708
Švedska	7 904	11 410	807	972	-7 097	-10 438
CEFTA	315 794	372 564	121 579	145 938	-194 216	-226 627
Albanija	21 973	29 100	9 958	6 701	-12 015	-22 400
Bosna i Hercegovina	61 828	70 596	48 450	47 850	-13 378	-22 746
Moldavija	102	238	0	0	-102	-238
Sjeverna Makedonija	12 828	12 727	1 865	3 056	-10 963	-9 671
Srbija	210 482	248 703	55 513	81 340	-154 968	-167 363
Kosovo	8 581	11 199	5 792	6 991	-2 789	-4 208
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	379 905	418 707	119 888	42 860	-260 017	-375 848

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023	Jan-Maj 2023 Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023	Jan-Maj 2023 Jan-Maj 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 228 491	1 440 207	117,2	336 182	315 657	93,9
0 Hrana i žive životinje	218 383	275 094	126,0	10 319	14 997	145,3
00 Žive životinje	14 957	18 892	126,3	132	73	55,2
01 Meso i prerada mesa	44 316	60 189	135,8	7 935	9 675	121,9
02 Mliječni proizvodi i jaja	24 144	30 917	128,1	109	143	131,1
03 Ribe i prerađevine od ribe	8 113	11 814	145,6	0	61	0,0
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	35 114	38 638	110,0	165	372	225,4
05 Povrće i voće	32 678	42 331	129,5	625	2 608	300 ¹
06 Šećer proizvodi od šećera i med	5 216	6 899	132,3	37	417	300 ¹
07 Kafa čaj kakao i začini	18 297	22 271	121,7	808	974	120,6
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	12 439	13 496	108,5	289	508	175,8
09 Razni proizvodi za ishranu	23 109	29 649	128,3	218	166	76,0
1 Piće i duvan	36 782	51 719	140,6	4 249	7 272	171,2
11 Pića	26 368	39 339	149,2	4 080	7 272	178,3
12 Duvan i proizvodi od duvana	10 414	12 380	118,9	169	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	11 060	14 869	134,4	38 519	29 136	75,6
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	991	856	86,4
22 Uljano sjeme i plodovi	715	930	130,1	3	15	300 ¹
23 Sirovi kaučuk	127	72	56,7	3	0	15,1
24 Pluta i drvo	2 090	3 046	145,8	11 809	13 915	117,8
25 Celuloza i otpaci od hartije	1	7	300 ¹	639	457	71,5
26 Tekstilana vlakna i otpaci	237	308	129,9	11	9	80,7
27 Sirova đubriva i minerali	1 434	2 910	202,9	1 056	948	89,8
28 Mineralne rude i otpaci metala	1 109	1 229	110,8	23 852	12 787	53,6
29 Životinjske i biljne sirove materije	5 347	6 366	119,1	155	148	95,3
3 Mineralna goriva i maziva	161 240	126 941	78,7	122 305	171 059	139,9
32 Kameni ugalj koks i briketi	494	494	100,0	3 875	3 572	92,2
33 Nafta i naftni derivati	113 246	109 000	96,3	3 339	4 714	141,2
34 Gas prirodni i industrijski	6 451	4 338	67,2	0	0	0,0
35 Električna enegrija	41 049	13 110	31,9	115 090	162 773	141,4
4 Životinjska i biljna ulja i masti	8 533	7 427	87,0	577	577	100,0
41 Životinjska ulja i masti	444	607	136,8	375	206	55,0
42 Čvrste biljne masti i ulja	8 076	6 740	83,4	117	193	164,3
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	13	80	300 ¹	85	178	210,5
5 Hemijski proizvodi	138 777	170 605	122,9	15 411	20 045	130,1
51 Organski hemijski proizvodi	870	2 230	256,4	108	69	64,3
52 Neorganski hemijski proizvodi	1 251	2 395	191,4	501	1 625	300 ¹
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	13 270	15 404	116,1	27	33	124,7
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	63 954	76 846	120,2	12 873	16 910	131,4
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	24 396	33 046	135,5	633	413	65,2
56 Đubriva (osim sirovih)	2 247	2 969	132,1	0	5	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	2 366	2 502	105,7	213	66	31,1
58 Plastične mase u ostalim oblicima	16 107	17 256	107,1	210	257	122,2
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	14 316	17 957	125,4	846	667	78,7

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023	Jan-Maj 2023 Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023	Jan-Maj 2023 Jan-Maj 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	247 885	250 283	101,0	101 565	48 671	47,9
61 Koža proizvodi od kože i krzna	103	145	140,8	84	59	70,0
62 Proizvodi od kaučuka	10 288	13 346	129,7	165	49	29,5
63 Proizvodi od plute i drveta	14 721	19 315	131,2	1 454	2 347	161,5
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	18 244	21 911	120,1	971	198	20,4
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	10 587	12 558	118,6	901	268	29,7
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	49 227	65 673	133,4	1 305	1 780	136,4
67 Gvožđe i čelik	36 127	29 567	81,8	4 487	1 765	39,3
68 Obojeni metali	62 059	29 943	48,2	88 466	39 418	44,6
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	46 529	57 825	124,3	3 732	2 788	74,7
7 Mašine i transportni uređaji	242 895	339 606	139,8	32 249	15 013	46,6
71 Pogonske mašine i uređaji	3 768	4 908	130,3	258	157	60,8
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	21 549	23 464	108,9	8 478	2 219	26,2
73 Mašine za obradu metala	1 384	1 469	106,2	44	180	300 ¹
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	41 873	59 488	142,1	11 803	3 990	33,8
75 Kancelarijske mašine i za AOP	13 571	17 667	130,2	382	95	25,0
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	35 110	42 823	122,0	1 877	1 619	86,2
77 Električne mašine aparati i uređaji	46 414	59 347	127,9	2 066	2 261	109,5
78 Drumska vozila	77 070	123 520	160,3	6 194	3 277	52,9
79 Ostala transportna sredstva i opreme	2 156	6 919	300 ¹	1 146	1 215	105,9
8 Razni gotovi proizvodi	162 935	203 504	124,9	10 989	8 887	80,9
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	9 199	10 632	115,6	203	17	8,3
82 Namještaj i djelovi	30 444	38 195	125,5	1 157	909	78,5
83 Predmeti za putovanja	4 009	5 828	145,4	45	48	106,4
84 Odjeća	37 747	48 560	128,6	1 329	1 917	144,3
85 Obuća	15 156	22 750	150,1	168	272	162,0
87 Naučni i kontrolni instrumenti	11 476	11 578	100,9	1 847	1 732	93,8
88 Fotoaparati časovnici	5 299	6 294	118,8	55	58	103,9
89 Razni gotovi proizvodi	49 605	59 666	120,3	6 185	3 935	63,6
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	1	159	300¹	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023	Jan-Maj 2023 Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2022	Jan-Maj 2023	Jan-Maj 2023 Jan-Maj 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 228 491	1 440 207	117,2	336 182	315 657	93,9
I Žive životinje i životinjski proizvodi	77 358	104 946	135,7	6 987	8 101	115,9
II Povrće	53 288	59 790	112,2	823	2 348	285,5
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	9 655	8 491	87,9	212	372	175,3
IV Pripremljena hrana pića duvan	129 661	170 307	131,3	7 282	12 188	167,4
V Mineralni proizvodi	176 744	149 297	84,5	136 276	180 627	132,5
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	122 601	151 407	123,5	15 017	19 731	131,4
VII Plastika guma i proizvodi od gume	46 802	54 475	116,4	2 354	1 444	61,3
VIII Sirove kože koža i krzno	4 655	7 606	163,4	1 547	1 011	65,4
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	16 907	22 575	133,5	13 263	16 263	122,6
X Materijali i proizvodi papirne industrije	19 443	23 930	123,1	3 099	2 496	80,6
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	45 988	57 467	125,0	1 789	2 128	118,9
XII Obuća kape i modni dodaci	17 310	25 228	145,7	188	298	158,4
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	36 143	47 715	132,0	1 382	1 783	129,0
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	5 265	7 495	142,3	51	39	76,5
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	145 446	118 026	81,1	107 578	48 108	44,7
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	159 589	206 438	129,4	24 252	10 520	43,4
XVII Vozila i prateća transportna oprema	82 551	133 582	161,8	8 180	4 600	56,2
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	20 027	21 215	105,9	2 046	1 878	91,8
XIX Oružje i municija	5 586	836	15,0	1 980	457	23,1
XX Razni proizvodi	53 425	69 299	129,7	1 847	1 198	64,9
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	47	81	173,6	29	66	224,6

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave prihoda i carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava-sektor, dvije cifre-odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)